

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 357
16. září 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Zahájení série regionálních
debat

Aktuální vývoj v rámci vystoupení
Spojeného království z EU

Sdělení ke klimatickému
summitu OSN

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

po letní přestávce vás vítám na stránkách našeho pravidelného týdenního monitoringu nejdůležitějších událostí v EU.

Je tomu týden, co zvolená předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová představila svůj budoucím tým komisařů, včetně struktury a rozdělení portfolií. Věra Jourová získala prestižní post místopředsedkyně, což je pro českého komisaře vůbec poprvé v historii. Spolu se světeřným portfoliem pro hodnoty a transparentnost je to velkým úspěchem a oceněním její dosavadní práce a zkušeností. Tým nominovaných komisařů teď čekají slyšení v Evropském parlamentu, která by měla proběhnout na začátku října. O Komisi jako celku budou pak poslanci hlasovat na svém říjnovém plenárním zasedání.

Tento týden jsme zahájili v Bruselu na zasedání Rady pro obecné záležitosti. Na programu jsme měli víceletý finanční rámec na období 2021 – 2027, u něhož by finské předsednictví chtělo dosáhnout dohody do konce roku, přípravu říjnové Evropské rady a politickou rozpravu o posílení dodržování zásad právního státu v EU. Proběhlo také slyšení dle čl. 7 Smlouvy o EU týkající se Maďarska. Před samotným zasedáním Rady jsme uspořádali tradiční koordinační jednání V4, na kterém jsme hovořili i o nové Komisi a podpoře kandidátů na pozice v budoucích kabinetech komisařů.

Další zasedání Rady se koná v pátek, a sice ve složení pro dopravu, telekomunikace a energetiku. Ministři dopravy povedou politickou rozpravu o otázce dopravy a změny klimatu na základě sdělení Komise „Čistá planeta pro všechny“.

Ve Štrasburku se tento týden koná plenární zasedání Evropského parlamentu. Poslanci mají na programu poslední vývoj brexitu, o kterém budou ve středu diskutovat s hlavním vyjednávačem Michelelem Barnierem, hlasování o nominaci Christine Lagardové do čela Evropské centrální banky, společný postoj Unie před summitem OSN o opatřeních v oblasti klimatu v New Yorku nebo diskuzi o možnostech pomoci EU v boji s lesními požáry v amazonském pralese.

Ve středu se těším na návštěvu státního tajemníka z finského ministerstva zahraničních věcí Mattiho Anttonena. Mluvit spolu budeme o finském předsednictví v Radě EU, jeho prioritách a plánech do konce roku, o posledním vývoji v otázce brexitu a také o víceletém finančním rámci pro období 2021-2027.

Příští týden zahájíme konferenci „Kariéra v EU aneb pracovní možnosti českých právníků“. Pokud vás tedy zajímá, jak vypadá pracovní den v institucích EU nebo jak svou evropskou kariéru začít, přijďte v pondělí do Lichtenštejnského paláce na Kampě.

Regionální diskuse k 15. výročí členství ČR v EU

V rámci výročí 15 let členství České republiky v Evropské unii připravil Úřad vlády ve spolupráci s dalšími partnery řadu akcí - od slavnostních přes různé soutěže až po diskuse s občany. Právě série regionálních diskusí začíná dnes (17. září) ve Zlíně.

První debata se za účasti ministra zahraničí Tomáše Petříčka, předsedy Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ondřeje Benešika, náměstka primátora statutárního města Zlín Pavla Brady a zástupce Úřadu vlády ČR Igora Blahušiaka se ponese v duchu témat jako je vztah České republiky k Evropské unii, ekonomické aspekty a zahraniční obchod, podpora výzkumu a vývoje. V neposlední řadě bude diskutováno téma budoucnosti Evropské unie a komunikace evropských záležitostí s občany. První debata proběh-

ne za podpory garantů akce, kterými jsou Úřad vlády, Ministerstvo zahraničí, Eurocentrum Zlín a Technologické a inovační centrum.

Následovat budou debaty ve všech krajích České republiky. Příští úterý (24. září) proběhne diskuse v Pardubicích, následovat budou Liberec (3. října) a Olomouc (8. října). Následovat budou Hradec Králové, Ústí nad Labem, Brno, Plzeň, České Budějovice, Jihlava, Cheb a nakonec 4. prosince Praha. Hlavním cílem debat je přinést tematiku spojenou s Evropskou unií lidem napříč Českou republikou a diskutovat téma výročí 15 let od vstupu do Evropské unie. Více informací naleznete v sekci věnované výročí 15 let členství na portálu Euroskop.cz. /D. Březina/

Aktuální vývoj v rámci vystoupení Spojeného království z EU > ČR a EU

Spojené království se nachází uprostřed nejen politické, ale nyní i v podstatě ústavní krize po té, co se premiér Boris Johnson rozhodl přerušit zasedání parlamentu po nadstandardně dlouhou dobu pěti týdnů právě v období, kdy by se brexitu měl parlament věnovat. Datum pro sjednání dohody dle čl. 50 Smlouvy o EU po dvou předchozích prodloužení, tedy 31. říjen tohoto roku, se nicméně blíží. Shoda nad textem dohody však ani po nástupu nové vlády Spojeného království pod vedením Borise Johnsona není na obzoru.

Dne 9. září byl podepsán královnou a legislativní cyklus tak dokončil tzv. Benn Act, který zavazuje vládu Spojeného království požádat o prodloužení vyjednávání o brexitu do konce ledna 2020, a to pokud by do 19. října vláda nesjednala s EU výstupovou dohodu.

Premiér B. Johnson ihned po schválení zákona prohlásil, že vyhlásí předčasné volby a bude na veřejnosti, aby rozhodla, kdo se bude za Spojené království účastnit Evropské rady v říjnu. Hlasování o předčasných volbách nicméně B. Johnson dvakrát prohrál a ztratil též parlamentní většinu. Nutno připomenout, že rozhodnutím britské vlády v období od 9. září do 14. října parlament Spojeného království nezasedá, a to jak na úrovni pléna, tak na úrovni výborů (tzv. prorogation).

Tento bezprecedentní krok oslabení suverenity parlamentu v politicky napjatém období provázela ze strany zákonodárců vlna kritiky. Dne 11. září skotský odvolací soud uvedl, že vyhlášení prorogace bylo nezákonné a čeká se na výsledek dalšího stání.

V tuto chvíli tak nadále platí, že brexit bez dohody 31. října je nejpravděpodobnější variantou. K odstranění tohoto rizika by bylo zapotřebí odsouhlasení výstupové dohody britským parlamentem, Evropským parlamentem, Radou EU a přijetí prováděcí legislativy v Spojeném království. S ohledem na reálnou absenci dostatečného času pro přijetí všech těchto opatření ve zbývajících týdnech představuje varianta bez dohody bez zásadní změny přístupu britské strany nejpravděpodobnějším výsledkem více než dvouletého úsilí. B. Johnson také opakovaně uvedl, že se nebude zákonem Benn Act řídit a o prodloužení jednání dle čl. 50 Smlouvy o EU nepožádá. Opětovně by mohl také zkusit zavřít Parlament. Nelze tak vyloučit, že bude ihned po 19. říjnu proti pasivnímu premiérovi zahájeno soudní řízení.

/Š. Pech/

Sdělení k summitu o klimatu OSN > Komise

Dne 23. září se v New Yorku setkají hlavy států a vlád, aby pod hlavičkou OSN jednaly o změně klimatu. Cílem summitu je urgovat členské státy OSN, aby adekvátně reagovaly na hrozbu dopadů klimatické změny, jednak aby se přihlásily k Pařížské dohodě a rovněž, aby navýšily své stávající národní závazky (NDC) na snižování emisí skleníkových plynů.

Aktuálně se projekce součtu všech národních závazků ukazuje jako nedostatečná na to, aby naplnily cíle Pařížské dohody, tedy aby zamezily průměrný nárůst teploty maximálně o + 2 °C, či případně mířily k průměrnému nárůstu + 1,5 °C. OSN apeluje na členské země, aby před chystaným setkáním COP25, konané letos v Chile, byly ve svých závazcích více ambiciózní.

V návaznosti na tento avizovaný program vydala Komise, která bude na půdě OSN reprezentovaná předsedou Evropské rady Donaldem Tuskiem, sdělení, jenž tuto snahu OSN podporuje.

Cílem sdělení je shrnutí dosavadních úspěchů EU klimaticko-energetických politik, s konstatováním, že je v mnoha

aspektech je EU globální lídr mitigace a adaptace klimatické změny. Komise připomíná, že EU doposud dodržela svým emisním závazkům a úspěšně naplňuje postupný proces tranzice k nízko-emisní energetice. Dále pak uvádí, že mezi lety 1990 až 2017 členské státy úspěšně snížily objem vypouštěných emisí o 23 % zatímco zároveň jejich ekonomiky vzrostly o 58 %.

Součástí sdělení je rovněž i představení návrhu plánu Green New Deal, stěžejní iniciativy nově jmenované Komise se záměrem udělat z Evropy první klimaticko-neutrální kontinent na světě. Dosažení tohoto cíle chce Komise postavit na třech bodech. Tedy skrze přenesení dlouhodobého cíle klimatické neutrality v roce 2050 v závaznou legislativu, navýšení ambic ve střednědobém horizontu a zásadní posílení zahraniční spolupráce, které zajistí větší ambice ve snižování emisí u třetích zemí.

/M. Wernerová/

Rámcové pozice schválené v 38. týdnu > Informace

Rámcová pozice týkající se revize rozhodnutí Rady o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unii. (vypracovalo Generální ředitelství cel)

Rámcová pozice ke zprávě Komise o provádění sdělení „Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup“ (vypracovalo Ministerstvo vnitra)

Program evropských institucí, 17. až 24. září > Informace

Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku - část doprava, 20. září

Jedná se o mimořádnou Radu zaměřenou na problematiku ochrany životního prostředí ve vztahu k dopravě. Proběhne

politická diskuze nad dopravními aspekty sdělení „Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“.

/Pokračování na s. 3/

Plenární zasedání Evropského parlamentu, 16 - 20. září

Na okraj plenárního zasedání se uskuteční mimořádné schůze parlamentních výborů.

Poslanci budou hlasovat o doporučení Evropské radě jmenovat Christine Lagardovou novou předsedkyní Evropské centrální banky a o navýšení finančních prostředků pro

programy Erasmus+ a Horizont 2020. Budou diskutovat o současném vývoji v otázce brexitu, požárech v Amazonii, zásazích cizích mocností do evropských voleb a protestech v Hong Kongu.

Konference předsedů EP se ve čtvrtek sejde se zvolenou předsedkyní Komise Ursulou von der Leyenovou a schválí program slyšení kandidátů na evropské komisaře v Evropském parlamentu.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 357 týden od 9. do 15. září 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina * Kontakt: newsletter@vlada.cz